

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć DZIECKO LUB UCZEŃ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI ROZWOJOWYMI I EDUKACYJNYMI W PRZEDSZKOLU I KLASACH I–III SZKOŁY PODSTAWOWEJ		Cykl kształcenia: 2019/2020-2023/2024	Data aktualizacji sylabusa: 28.09.2022r
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, jednolite studia magisterskie, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: wykład/ćwiczenia/praktyki	
Rok studiów: IV,V		Semestr: 7,8,9,10	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Grażyna Bielecka, adiunkt/ doktor, grazyna.bielecka@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Instytut Humanistyczny		Prowadzący zajęcia Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Grażyna Bielecka, adiunkt/ doktor, grazyna.bielecka@pwste.edu.pl mgr Aleksandra Kalembkiewicz aleksandra.kalembkiewicz@pwste.edu.pl mgr Karolina Słysz Karolina.slysz@pwste.edu.pl	
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15/15/15/15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15/15/15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki:	15	Praktyki:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	120	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: --Psychologia rozwojowa, psychologia kliniczna małego dziecka, pedagogika przedszkola z metodyką, pedagogika wczesnoszkolna z metodyką			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: -wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie prowadzenia diagnozy dzieci			

<p>(uczniów) o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie studentów do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, udzielania wsparcia oraz pomocy pedagogicznej - zapoznanie studentów z wybranymi metodami, technikami i narzędziami diagnostycznymi przeznaczonymi do badania dzieci i uczniów oraz zasadami postępowania diagnostycznego, - uświadomienie konieczności współpracy ze wszystkimi podmiotami biorącymi udział w procesie dydaktyczno-wychowawczym przebiegającej w atmosferze szacunku i wzajemnego zaufania. 	
Efekty uczenia się określone dla zajęć	
<p>Efekty uczenia się określone dla zajęć kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się</p> <p>UWAGA:</p> <p>Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.</p>	
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:
Wiedzy - zna i rozumie	
M_W01	-teorie, koncepcje i modele specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych – medyczne, społeczne, biopsychospołeczne, w tym ADHD, ryzyka dysleksji, trudności związanych z nabywaniem umiejętności arytmetycznych, autystycznego spektrum zaburzeń, niepełnosprawności intelektualnej, mózgowego porażenia dziecięcego i innych zaburzeń ruchowych, zaburzeń o podłożu genetycznym, chorób przewlekłych i odmienności somatycznych;
M_W02	-uwarunkowania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikających z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, przejawiających się w obszarze rozwoju fizyczno-ruchowego, poznawczego i emocjonalno- -społecznego;
M_W03	założenia, zasady i klasyfikacje, w tym ICF, ICD, DSM, oraz narzędzia oceny funkcjonalnej dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym;
M_W04	teorie, klasyfikacje, przyczyny i przejawy trudności w rozwoju, uczeniu się i zachowaniu u dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym;
M_W05	teoretyczne podstawy, cele, formy i podstawy prawno-organizacyjne edukacji włączającej;
M_W06	cele, zasady i formy współpracy przedszkola i szkoły z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym w procesie wychowania i kształcenia.
Umiejętności - potrafi	
M_U01	dokonać oceny funkcjonalnej składników zdrowia i niektórych powiązanych z nim warunków dobrostanu i środowiska dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym, w tym dziecka z niepełnosprawnością, wykorzystując klasyfikacje i narzędzia diagnostyczne, w tym ICF, ICD i DSM;
M_U02	rozpoznać specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym oraz określić optymalne sposoby organizowania środowiska edukacyjnego oraz wspomagania dziecka lub ucznia i jego rodziców lub opiekunów w procesie wychowania i kształcenia;
M_U03	ocenić skuteczność procesu wykrywania, identyfikowania i zaspakajania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym;

M_U04	współpracować z rodziną i otoczeniem społecznym przedszkola lub szkoły w procesie planowania wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi			
M_U05	współpracować z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym w procesie wychowania i kształcenia.			
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
M_K01	przestrzegania zasad etycznego postępowania w procesie wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi lub edukacyjnymi;			
M_K02	przyjęcia współodpowiedzialności za sposób planowania i realizacji oraz rezultaty procesu wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi			
UWAGA!				
Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA ZAJĘĆ				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla zajęć (symbol efektów uczenia się)
		wykład		
TP_01	Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu i klasach I-III w świetle aktualnych przepisów prawa (praca szkolnych zespołów, opracowywanie IPET-u, współpraca nauczyciela dziecka z SPE z rodzicami).	wykład	4	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_02	Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych: Zajęcia rozwijające uzdolnienia; Zajęcia korekcyjnokompensacyjne; Zajęcia logopedyczne; Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym; Klasy terapeutyczne; Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się; Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.	wykład	4	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_03	Przyczyny niepowodzeń szkolnych w zakresie podstawowych umiejętności przedszkolnych i szkolnych. Charakterystyka zaburzeń rozwojowych, będących przyczynami niepowodzeń : - zaburzenia percepcji wzrokowej, - zaburzenia percepcji słuchowej, - zaburzenia koordynacji	wykład	4	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02

	wzrokowo-ruchowej, - zaburzenia orientacji przestrzennej i lateralizacji			
TP_04	Trudności dzieci z wybranymi SPE: • z trudnościami adaptacyjnymi (różnice kulturowe, zmiana środowiska edukacyjnego), • zaniedbany środowiskowo, • doświadczający niepowodzeń szkolnych, • znajdujący się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, • przewlekle chory, • niepełnosprawny umysłowo lub ruchowo, niewidomy, słabowidzący, niesłyszący, słabosłyszący, z autyzmem, z zespołem Aspergera, z afazją, • zagrożony niedostosowaniem społecznym, • niedostosowany społecznie, • ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, trudności w uczeniu się matematyki), • szczególnie uzdolniony.	wykład	6	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_05	Diagnoza funkcjonalna w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Kryteria diagnostyczne.	wykład	3	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_06	Zasady terapii pedagogicznej. Metody usprawniania analizatora wzrokowego, słuchowego, umiejętności grafomotorycznych i integracji sensoryczno-motorycznej.	wykład	3	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_07	Dokumentacja organizacji i przebiegu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ocenianie dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	wykład	3	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_08	Rola nauczyciela w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb i możliwości oraz czynników środowiskowych dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych	wykład	3	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
		ćwiczenia		
TP_09	Podstawy programowania i planowania pracy ucznia z SPE, formy współpracy rodzicami - kontrakt	ćwiczenia	4	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_10	Metody i formy pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolu i klasach I-III	ćwiczenia	8	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_11	Wybrane metody wspomagające terapię dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych, prezentacja wybranych ćwiczeń	ćwiczenia	8	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_12	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – dokument warunkujący indywidualne dostosowanie wymagań edukacyjnych	ćwiczenia	6	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_13	Wielospecjalistyczna ocena poziomu	ćwiczenia	6	M_W01-

	funkcjonowania ucznia.			M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_14	Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny – analiza i tworzenie przykładowych dokumentów.	ćwiczenia	8	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_15	Orzeczenie o potrzebie kształcenia indywidualnego a zindywidualizowana ścieżka kształcenia – różnice i formy pracy	ćwiczenia	5	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
		Praktyki zawodowe		
TP_16	Dokumentacja terapeuty. Tworzenie konspektów zajęć korekcyjno-kompensacyjnych.	Praktyki zawodowe	10	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02
TP_17	Realizacja zajęć korekcyjno-kompensacyjnej oraz zajęć rozwijających szczególnie uzdolnienia uczniów	Praktyki zawodowe	5	M_W01- M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Dostępna w bibliotece PWSTE w Jarosławiu

1. Diagnoza całościowa w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej : wybrane problemy i rozwiązania / Stanisława Włoch, Agnieszka Włoch. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie Żak Teresa i Józef Śnieciński, 2009.
2. Jąkanie : *diagnoza*, terapia, program / Mieczysław Chęciek. Wydanie 3. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls",
3. *Diagnoza* logopedyczna : podręcznik akademicki / redakcja naukowa Ewa Czaplewska, Stanisław Milewski. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2012
4. *Diagnoza* psychopedagogiczna : podstawowe problemy i rozwiązania / Ewa Jarosz, Ewa Wysocka. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2006
5. Agresja w szkole : *diagnoza* i profilaktyka / red. Maria Libiszowska-Żółtkowska, Krystyna Ostrowska. Warszawa : Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2008
6. ADHD : wybrane zagadnienia *diagnozy* i terapii / pod redakcją Kaspra Sipowicza, Andrzeja Witusika i Tadeusza Pietrasa. Wrocław: Wydawnictwo Continuo, 2019
7. *Wczesna diagnoza* i terapia zaburzeń autystycznych : metoda krakowska / Jagoda Cieszyńska. Kraków : Omega Stage Systems - Jędrzej Cieszyński, 2011
8. Kwestionariusz *diagnozy* i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej / Joanna Tomczak, Renata Ziętara ; Il. Agata Fuks. Wyd. 5 zm. - Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2009.
9. Dzieci o specjalnych potrzebach komunikacyjnych : *diagnoza*, edukacja, terapia / red. nauk. Barbara Winczura. Wyd. 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014
10. Odkrywanie talentów : wybrane problemy *diagnozy*, wspierania rozwoju i edukacji / pod red. Krystyny Barłóg, Aleksandry Mach, Małgorzaty Zaborniak-Sobczak ; [PAN Polska Akademia Nauk. Zespół Dydaktyki Ogólnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk]. Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2012.
11. Psychoruchowy rozwój dziecka : *diagnoza* : propozycje wsparcia i pomocy rodzinie / Elżbieta Maria Minczakiewicz. Kraków : Impuls, 2009
12. Nauczycielska *diagnoza* gotowości do podjęcia nauki szkolnej : jak prowadzić obserwację dzieci, interpretować wyniki i formułować wnioski / Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, Ewa Zielińska. Kraków : Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, 2011.
13. Bogdanowicz M. Ryzyko dysleksji. Problem i diagnozowanie, Gdańsk 2002
14. Deptuła M., Misiuk A. Diagnozowanie kompetencji społecznych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym PWN 2016
15. Diagnoza wiedzy i umiejętności ucznia klasy I oraz Gotowości , Dojrzałości Szkolnej Dziecka dla przedszkoli - wydawnictwa MAC Edukacja, WSiP
16. Jarosz E., Wysocka E., *Diagnoza psychopedagogiczna - podstawowe problemy i rozwiązania* , Warszawa

2006.

17. Marek E., Nadrowska K., Diagnoza gotowości dziecka do podjęcia nauki szkolnej : przewodnik metodyczny, Warszawa 2010
18. Piszczek M., Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka: wybrane zagadnienia, Warszawa 2007
19. Waszkiewicz E. Stymulacja psychomotorycznego rozwoju dzieci 6-8-letnich Warszawa 1991
20. Klim-Klimaszewska A., *Pedagogika przedszkolna*, Warszawa 2010
21. M. Magda- Adamowicz, A. Olczak „Pedagogika przedszkolna : oblicza i poszukiwania” Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014
22. Program nauki komunikacji dla dzieci ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* / Maria Walczowska-Dutka. Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2005
23. *Specjalne potrzeby edukacyjne* uczniów z niepełnosprawnościami : charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie / Piotr Plichta, Iwona Jagoszewska, Joanna Gładyszewska-Cylulko, Bernadeta Szczupał, Agnieszka Drzazga, Beata Cytowska. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017
24. Praca z uczniami ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* Poradnik dla nauczyciela / Alicja Tanajewska, Renata Naprawa, Jadwiga Stawska. Warszawa : Difin, 2014
25. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* : materiały dla nauczycieli. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, [ca 2010]
26. Przystosowanie szkolne dzieci sześciolatków ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* / Marzena Buchnat. Leszno : Wyższa Szkoła Humanistyczna, 2013.
27. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* : materiały szkoleniowe. Cz. 1. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 2010.
28. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze *specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* : materiały szkoleniowe. Cz. 2. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 2010
29. Terapia pedagogiczna dzieci ze *specjalnymi potrzebami* rozwojowymi i *edukacyjnymi* : nowe oblicza terapii w pedagogice *specjalnej* / redakcja Zofia Palak, Magdalena Wójcik. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
30. *Specjalne potrzeby edukacyjne* / pod red. Kazimierza Gduli. Leszno : Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego, 2010
31. Zabawy i ćwiczenia na cały rok : propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o *specjalnych potrzebach edukacyjnych* / Anna Franczyk, Katarzyna Krajewska. Wyd. 4. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007
32. *Specjalne potrzeby edukacyjne* uczniów z niepełnosprawnościami : charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie / Piotr Plichta, Iwona Jagoszewska, Joanna Gładyszewska-Cylulko, Bernadeta Szczupał, Agnieszka Drzazga, Beata Cytowska. Wydanie II. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2018.
33. Skarbiec nauczyciela-terapeuty : (na bazie własnych doświadczeń z pracy terapeutycznej) czyli Od programu do realizacji - propozycje rozwiązań pracy terapeutycznej prowadzonej z dziećmi w wieku przedszkolnym o specyficznych i *specjalnych potrzebach edukacyjnych* / Anna Franczyk, Katarzyna Krajewska. Wydanie 8. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017
34. *Edukacyjno-terapeutyczna podróż w lepszą stronę* / redakcja naukowa Krystyna Moczka. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017
35. ABC pedagoga *specjalnego* : razem łatwiej : nowe doświadczenia : poradnik dla nauczycieli ze *specjalnym* przygotowaniem pedagogicznym pracujących z dziećmi z niepełnosprawnością, dla studentów kierunków pedagogicznych oraz dla osób zainteresowanych kształceniem integracyjnym / Aleksandra Tomkiewicz-Bętkowska. Wydanie 3. zmienione. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2016
36. Edukacja inkluzyjna i terapia dzieci i młodzieży ze *specjalnymi potrzebami* = Inclusive education and therapy of children and youth with special needs / redakcja naukowa Krystyna Barłóg, Maria Kocór. Jarosław : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. Bronisława Markiewicza, 2017
37. Tendencje rozwoju pedagogiki *specjalnej* : osiągnięcia naukowe i praktyka (z perspektywy 50-lecia pracy pedagogicznej z osobami z niepełnosprawnością) / Władysław Dykciak ; Poznańskie Towarzystwo Pedagogiczne. Poznań : Wydawnictwo Naukowe Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Oddział ; [Wrocław : Wydawnictwo DODN], 2010
38. Uwarunkowania edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży w aspekcie ich *specjalnych potrzeb* = Conditionings of education and development of children and youth in terms of their special needs / redakcja naukowa Krystyna Barłóg, Maria Kocór. Jarosław : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. Bronisława Markiewicza, 2017.
39. Edukacja, rehabilitacja i terapia osób oczekujących wsparcia / red. nauk. Krystyna Barłóg, Danuta Ochojska ; [aut. Barłóg Krystyna et al.]. Jarosław : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza, 2012
40. Osoba z niepełnosprawnością na ścieżkach życia : kultura, społeczeństwo, terapia / redakcja naukowa Joanna Godawa. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017

41. Terapia pedagogiczna : scenariusze zajęć : poradnik dla terapeuty i nauczyciela / Anna Radwańska. Warszawa : Difin, 2018
42. Edukacja terapeutyczna : Toruńska Szkoła Terapeutyczna - dziesięć lat doświadczeń / red. Jadwiga Jastrząb. Toruń : Wydawnictwo *Edukacyjne* AKAPIT, 2002
43. Przemoc i agresja jako zagrożenie bezpieczeństwa i rozwoju dziecka / red. nauk. Krystyna Barłóg, Ewa Tłuczek-Tadla, Maria Zak. Jarosław : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza, 2013.
44. Terapia pedagogiczna. T. 2. Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć / red. Ewa Małgorzata Skorek. Wyd. 3. – 2007
45. Mutyzm wybiórczy : poradnik dla rodziców, nauczycieli i specjalistów / Maria Bystrzanowska. Wydanie 5. poprawione i uzupełnione. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2019
46. Autyzm... co to dla mnie znaczy? : podręcznik z ćwiczeniami dla dzieci i dorosłych ze spektrum autyzmu / Catherine Faherty ; tłumaczenie Joanna Bilmin. Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, copyright 2016.
47. Sytuacje trudne w opinii nauczycieli klas integracyjnych / Zenon Gajdzica. Wydanie 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2011

Literatura uzupełniająca:

1. Janowski A., Poznanwanie uczniów. Zdobywanie informacji w pracy wychowawczej , Warszawa 2002.
2. Jarosz E., Wybrane obszary diagnozowania pedagogicznego, Katowice 2003.
3. Palka S., Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna, Gdańsk 2006.
4. Skibska J. red. Diagnoza interdyscyplinarna - wybrane problemy, Kraków 2017
5. Skałbana B., Diagnostyka pedagogiczna. Wybrane obszary badawcze i rozwiązania praktyczne Kraków 2011.
6. G. Bielecka, I. Dudzik, *Poziom rozwoju umysłowego dziecka 5-6 letniego a gotowość szkolna w świetle wyników badań własnych*, [w:] Dziecko – uczeń a wczesna edukacja, I. Adamek, Z. Zbróg (red.), Wydawnictwo LIBRON, Kraków 2011. (s. 143-158)
7. G. Bielecka, I. Dudzik „*Oddziaływanie literatury dziecięcej na wzrost zainteresowania czytelnictwem dzieci w wieku 5-6 lat*” - [w:] Podkarpackie Forum Filologiczne. Seria: Literatura i kultura L. Wille, M. Malinowska (red.) Wydawnictwo PWSTE w Jarosławiu, Jarosław 2011 (s.315-323)
8. G. Bielecka, I. Dudzik *Odbiór współczesnej bajki telewizyjnej przez dzieci w wieku przedszkolnym*, [w:] Edukacja artystyczna jako twórcza. Perspektywy – dylematy – inspiracje, M. Kołodziejki, M. Szymańska (red.), Redakcja Naczelna Wydawnictwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, Płock 2011. (s. 107-119)
9. I. Dudzik, G. Bielecka „*Stymulacja twórczości dziecięcej w zakresie aktywności artystycznej*”, [w:] Edukacja artystyczna jako twórcza. Perspektywy – dylematy – inspiracje, M. Kołodziejki, M. Szymańska (red.), Redakcja Naczelna Wydawnictwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, Płock 2011. (s. 65-79)
10. I. Dudzik, G. Bielecka „*Rozwój fizyczny dzieci 5-6 letnich w aspekcie gotowości szkolnej – raport z badań*” – [w:] Zeszyt 54. Prace naukowo- dydaktyczne Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie - Wychowanie fizyczne w szkole w okresie reformy programowej systemu edukacji – K. Warchoł (red.) Krosno 2011 (s.257-275)
11. G. Bielecka, I. Dudzik „*Rozwój społeczny dzieci pięcioletnich i sześciolletnich a gotowość szkolna*” – [w:] *Rzeczywistość dziecka – J. Krukowski (red.) Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie, Tarnów 2012 (s.181-199)*
12. G. Bielecka, *Rodzina jako środowisko wspomagania rozwoju i przekazywania wartości*, [w:] *W dyskursie pedagogicznym i edukacyjnym doby współczesnej- K. Barłóg (red) , Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno- Ekonomicznej w Jarosławiu, Jarosław 2013*
13. G. Bielecka, A. Bielecki, *Zainteresowanie światem innych kultur – edukacja europejska w przedszkolu*, [w:] *Wyzwania edukacji wielokulturowej*, Cz. Lewicki, M. Cichowska (red.) Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno- Ekonomicznej w Jarosławiu, Jarosław 2013, T.9. (s.29-40)
14. I. Dudzik, G. Bielecka „*Co to znaczy być grzecznym w filozoficznym myśleniu dziecka w wieku przedszkolnym ?* [w:] *Przemoc i agresja jako zagrożenie bezpieczeństwa i rozwoju dziecka K. Barłóg, E. Tłuczek-Tadla, M. Żak (red) , Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno- Ekonomicznej w Jarosławiu, Jarosław 2013, T.7, (s.167-183)*
15. G. Bielecka I. Dudzik, „*Nauczyciel w oczach dziecka przedszkolnego*”-[w:] Zeszyt 60. Prace naukowo- dydaktyczne Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. S. Pigoń w Krośnie – Edukacja wobec wyzwań współczesności. Rodzina- Szkoła- Region- Kultura – B. Lulek, K. Szmyd (red.) Krosno 2014 (s.175-187)
16. I. Dudzik, G. Bielecka „*Kultura żywego słowa – wychowanie literacko- teatralne w przedszkolu*” wyd. *Dyskurs Pedagogiczny, tom 16: Uwarunkowania edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży w aspekcie ich specjalnych potrzeb*, red. K. Barłóg, M. Kocór, PWSTE Jarosław 2017, s.119-127
17. G. Bielecka I. Dudzik, „*Dbanie o zdrowe odżywianie i styl życia dzieci w wieku przedszkolnym*” wyd. *Interdyscyplinarność współczesnej medycyny*, red. K. Rejman, S. Rudzki, J. Noworól, M. Cebulak, B. Stawarz

PWSTE Jarosław 2017

18. G.Bielecka, *Edukacja patriotyczna w podstawie programowej wychowania przedszkolnego*[w:] *Edukacja- Terapia-Opieka. Edukacyjne wyzwania w teorii i praktyce pedagogicznej*(red.) M. Dudek, W. Błażejowski Wyd. PWSTE Jarosław T.1-rok 2018/19 s.65-76

19. I.Dudzik, G.Bielecka *Przejawy przemocy domowej w Polsce - [w:] Edukacja- Terapia-Opieka. Teoretyczne aspekty i praktyczne konteksty przemocy w różnych środowiskach społecznych* (red.), W. Błażejowski, B. Czuba Wyd. PWSTE Jarosław T.2-rok 2019/20 s.70-81

20. G.Bielecka I.Dudzik, *Nauczanie zdalne w przedszkolu w czasie pandemii COVID -19 w opiniach rodziców* [w:] *Edukacja- Terapia-Opieka. Inspiracje i dyskursy pedagogiczne* (red.), K.Rejman, W. Błażejowski Wyd. PWSTE Jarosław T.3-rok 2021s.83-95

Czasopisma: Wychowanie w przedszkolu, Życie szkoły EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA, Forum Pedagogiczne, GŁOS PEDAGOGICZNY, Kreda, Wychowawca, Wychowanie na co dzień

III. INFORMACJE DODATKOWE

Odniesienie efektów uczenia się określonych dla zajęć i treści programowych do form zajęć i metod oceniania

Symbol efektu uczenia się określonego dla zajęć	Symbol treści programowych realizowanych w trakcie zajęć	Formy zajęć i metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
	Wiedza	wykład	
M_W01-M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02	TP01-TP_17	Wykład. Prezentacje multimedialne (dyskusja w trakcie i po wykładzie)	Zaliczenie na ocenę/Egzamin pisemny
	Umiejętności	ćwiczenia, laboratorium, projekt, zajęcia praktyczne	
M_W01-M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02	TP01-TP_17	Ćwiczenia/Analiza przykładowych opisów rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	Zaliczenie na ocenę. Opracowanie przykładowych opisów rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym
	Kompetencje społeczne	ćwiczenia, laboratorium, projekt, zajęcia praktyczne	
M_W01-M_W06 M_U01-M_U05 M_K01-M_K02	TP01-TP_17	Ćwiczenia / opracowanie opisów rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz narzędzi i materiałów do pracy	Zaliczenie na ocenę / Prezentacja opisów rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz narzędzi i materiałów do pracy

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

# np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15+15+15+15+15+15+15+15=120	
Praca własna studenta		160	
SUMA GODZIN:		280	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS) 14			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem:14	5
	Praca własna studenta		9
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
<p>Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbole efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.</p> <p>Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do egzaminu – M_01-M13 - czytanie wskazanej literatury - M_01-M13 - przygotowanie do zajęć ćwiczenia - M_01-M13 - opracowanie opisu obserwowanego dziecka w wybranym wieku – studium przypadku, opis narzędzi badawczych i przykładowych materiałów do pracy indywidualnej z dzieckiem - M_01-M13 - prezentacja opisu , narzędzi badawczych i materiałów do pracy z dzieckiem- M_01-M13 			
KRYTERIA OCENIANIA			
<p>Ocena kształtująca:</p> <p><u>Wykład</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - obecność studenta na zajęciach - udział w dyskusji <p><u>Ćwiczenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -obecność studenta na zajęciach - aktywność na zajęciach – systematyczna działalność praktyczna , wykonywanie zaplanowanych zadań - prezentacja opisu dziecka oraz narzędzi badawczych i materiałów do pracy z dzieckiem, - kierowanie grupą podczas podejmowania działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym w czasie prowadzonej działalności praktycznej. 			
<p>Ocena podsumowująca:</p> <p>Wykład – zaliczenie na ocenę/egzamin pisemny</p> <p>Ćwiczenia – zaliczenie na ocenę</p> <p>Na ocenę dostateczną student ma wiedzę i potrafi: ma wiedzę umożliwiającą udzielenie 60% odpowiedzi na pytania egzaminacyjne, opracuje studium przypadku</p> <p>Na ocenę dobrą student ma wiedzę i potrafi: ma wiedzę umożliwiającą udzielenie 65-85% odpowiedzi na pytania egzaminacyjne, opracuje i zaprezentuje w</p>			

grupie studium przypadku

Na ocenę bardzo dobrą student ma wiedzę i potrafi:

student ma wiedzę umożliwiającą udzielenie 100% odpowiedzi na pytania egzaminacyjne, opracuje i zaprezentuje w grupie studium przypadku, zaprezentuje narzędzia badawcze i materiały do pracy indywidualnej z dzieckiem oraz filmik lub zdjęcia potwierdzające działalność praktyczną

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA B-LEARNINGU

Realizacja zajęć na platformie MS TEAMS rekomendowanej przez PWSTE w Jarosławiu – w sytuacji wydania zarządzenia o zmianie trybu prowadzenia zajęć - nauczanie zdalne

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA E-LEARNINGU

Przekazywanie wybranych informacji pocztą elektroniczną PWSTE , za pośrednictwem USOS PWSTE, telefonu ,realizacja zajęć oraz na platformie MS TEAMS rekomendowanej przez PWSTE w Jarosławiu

.....
(data, podpis Koordynatora
odpowiedzialnego za zajęcia)

.....
(data, podpis Dyrektora Instytutu/
Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

.....
(data, podpis Kierownika Zakładu)

Uwaga:

Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.